lele ei într'aripate», e împodobit cu oglinzi transparente cari'i resfrâng neîncetat peisagiul în toată strălucirea lui. Şezând la masa sa, ea pare că scrie chiar în mijlocul acelor frumuseţi: stâncî pitoreşti, codrii bătrâni de brazi, verdeaţă splendidă, umbre şi luminî, totul e făcut spre a provoca şi hrăni entuziasmul scriitoareî.

Aceasta e taina aceleî inspiraţiunî pururea vii şi pururea nouî a condeiului Carmen Sylveî, datorită aceleî influenţe pătrunzătoare a lucrurilor, pe care a simţit-o din copilărie şi care a urmat-o pretutindenî.

Scriitoarea

«'Mî maî rămâne, zice conferenţiara, spre a completa acest studiu asupra Carmen Sylveî, să vorbesc de operile eî literare. De foarte tînără, Elisabeta de Wied îşi exercită condeiul cu micî poeme şi povestirî uşoare.

Romanele sale dovedesc puterea şi fecunditatea peneî eî. *Romanul uneî prinţese* e, după părerea tuturor criticilor, una din cele maî bune producţiunî ale eî în prosă.

«*Cugetările uneî regine*, carte apărută în 1882, a contribuit mult la răspândirea numeluî eî.

In cartea aceasta se simte femeea care respiră, care trăieşte şi care suferă. Cartea a avut mare succes în Franţa. In şedinţa din 16 Noembrie 1888 a Academieî franceze, s'a decernat Carmen-Sylveî premiul Botha.

D-ra Barry vorbeşte apoî de *Vuvelele* regineî, pe carî le compară cu nuvelele aşa de încântătoare ale luî Daudet, «de carî se apropie într'adevăr prin farmec, natural şi delicateţe în sentimente.»

Despre Carmen Sylva poetă, d-ra Barry spune: «Poesia, acea muzică a sufletuluî, a zis un filosof, e, în mod mult maî natural de cât proza, graiul Carmen Sylveî, şi versurile eî sunt tot aşa de melodioase ca şi accentele harpeî eolice.

Iubirea de mamă a fost şi ea subiectul fecund al unuî volum, în care sufletul bieteî mame lasă să se reverse în strofe înduioşătoare durerea de a-şi fi pierdut copilul.

Natura, codrul, cu sgomotele-î armonioase sunt apoî temele favorite ale Carmen Sylveî.

Conferenţiara îşi sfîrşeşte astfel interesanta-î disertaţie:

«La 29 Decembrie, Carmen Sylva şi-a celebrat a 55-a aniversare a naşterei sale, prin publicarea uneî cărţî româneştî. Noul eî volum e o compilaţie a tuturor legendelor în legătură cu bătrânii codrii aî ţăreî, cu vechile oraşe ale Românieî.

«Şi înaintează ast-fel spre capătul pelerinagiuluî sêu, împrăştiind fericirea şi bine-facerile, această femee cu adevărat femee, cu adevărat curajoasă, pe care o admirăm sub numele de Elisabeta, regină a Românieî, dar pe care o iubim şi maî mult sub dulcele şi melodiosul nume de Carmen Sylva».

Marea şi eleganta sală a Institutuluî Canadian era plină de un public cult şi ales, care a aplaudat frenetic entuziastele cuvinte ale conferenţiareî.

Numaî 65 bani

Calendarul american al ziaruluî «Universul».

Almanachul «Universuluî».

Calendarul portativ.

Calendarul de perete, ilustrat, colorat şi o foaie cu bilete pentru plăcintă. Se expediază franco în provincie primind 85 de banî în mărcî poştale.

Prizonierii englezî la Pretoria

Winsten Churchill, corespondentul ziaruluî «Morning Post», care, după cum se ştie, a reuşit să fugă din Pretoria, dă următoarele amănunte asupra condiţiilor prizonierilor englezî:

Ofiţeriî englezî prizonieriî ocupă şcoala model a Statuluî, sunt riguros păziţi de santinele bine înarmate şi primesc adeseaori vizite. Şcoala are o curte în care prizonieriî se dedaŭ la unica distracţie ce le e cu putinţă: jocul cu mingea; însă le maî e permis de a se folosi de biblioteca Statuluî, care are multe cărţi bune.

Hrana pe care Statul o dă prizonierilor constă dintr'o porţie zilnică de carne şi legume, dar le e permis şi de a-şi cumpăra ceea ce cred de la negustoriî din oraş.

Prizonieriî sunt în cea maî mare parte fără parale, aşa că nu aŭ posibilitatea de a-şi procura cu mică cheltuială întreţinerea lor. Hrana, foarte uniformă, dar suficientă, costă 3 shilingî, adică 4 fr. 25 pe zi.

Gravele ştirî asupra victoriilor boerilor augmentează descurajarea, dar totuşi nu e motiv ca rudele prizonierilor să se teamă pentru viaţa şi sănătatea lor.

Sub-ofiţeriî şi trupa, din cauza numărului lor, aŭ trebuit să fie transportaţi într'o localitate ce se află la 10 mile la Sud de cascada din Pretoria.

Eî sunt în tot-d'a-una sub paza a numeroase santinele şi a două tunurî Maxim, şi lagărul e luminat puternic cu electricitate în timpul nopţeî.

Hrana, pe care le-o daŭ boeriî, e foarte puţină:

Două livre de carne de viţel pe săptămână, pâine, orez şi legume.

Soldaţiî, lipsiţi cum sunt de banî, sunt disperaţi pentru imposibilitatea de a'şi cumpăra tutun, dar acum se caută de a li se da un mic ajutor din fondurile adunate. Condiţiile de sănătate ale prizonierilor se menţin bune.

UN PROVERB PE ZI

Cumintele e umil în mărirî şi mândru în restrişte.

(Oriental).

Aplicaţiunî practice ale electricităţeî

(Ateneul român din Brăila)

Cea maî frumoasă şi maî interesantă conferinţă ce s'a ţinut vre'o dată la Ateneul nostru a fost, de sigur, aceea a d-luî inginer Ion Venert.

Inteligentul şi merituosul administrator al docurilor Brăileî, secondat de d. inginer-ajutor, Alexandru Dumitrescu, a tratat cu multă pricepere conferinţa ce a anunţat: «*Aplicaţiunî practice ale electricităţeî*».

Sala teatruluî Raly, unde s'a ţinut această conferinţă, a fost absolutamente plină de public, iar scena transformată într'un adevărat local de maşinî şi de aparate electrice de tot felul.

Cel d'întâiŭ, a vorbit d. inginer Alexandru Dumitrescu. D-sa, într'o cuvîntare frumoasă, elegantă şi plină de termenî technicî, face istoricul electricităţeî în general, enumerând, maî întâiŭ, pe învăţaţiî carî aŭ descoperit saŭ perfecţionat curentul electric şi arătând apoî multiplele proprietăţî fundamentale ale electricităţeî. A arătat după aceea primele invenţiunî bazate saŭ întrebuinţate pe proprietăţile electricităţeî, şi a prezis, de asemenea, că în viitor această ingenioasă descoperire—curentul electric—va juca mare rol în viaţa omenească.

După d-sa a început a vorbi d. inginer Ion Venert, secondând diferitele sale exemple şi descrierî, de operaţiunî experimentale, în faţa publiculuî, cu aparatele ce le avea la îndemână, ajutat şi de lumina electrică a caseî Raly.

D. inginer Ion Venert

D. inginer Ioan Venert, cu o claritate şi simplitate admirabilă, a arătat publiculuî cum se produc diversele fenomene ale electricităţeî, carî produc lumina electrică, etc.

Ca efecte mecanice ale electricităţeî, d. Ioan Venert a operat cu «*ventilatorul electric*», «*strungul electric*» şi «*burghiul electric*» cu carî se pot obţine o mulţime de lucrărî diverse, înlocuind cu mult succes şi avantagiu mâna omenească.

Ca efecte chimice ale electricităţeî, d. Ion Venert a condus însuşi aplicaţiunile esperimentale, cu «*Sudagiul sub apă*».

De asemenea conferinţiarul cu multă abilitate a făcut auditoriul să vadă şi să priceapă cum se obţine lumina prin «*Lampa cu arc voltaic*», «*Sudagiul prin arc voltaic*», operaţiune executată de d Venert cu concursul secondantuluî d-sale.

S'a maî experimentat cu «*Lampa incandescentă*», cu a căreî lumină şi oraşul nostru va fi în curând înzestrat.

Relativ la aceasta, conferenţiarul a dat câte-va explicaţiunî, în privinţa preţuluî ce se va plăti pentru acest fel de lumină, pe kilovat-oră, în comparaţie cu un alt-fel de lampă de 16 caî putere care arde 20 ore până ce consumă un kilovat-oră al căreî preţ totuşi este cu mult maî mic de cât a «*lămpeî incandenscente*».

D. Venert vorbeşte şi despre invenţiunea *Lămpeî Nernst*, care consumă numaî 1 watt (vol-ampére) de fie-care luminare putere, pe când lămpile incandescente obicînuite consumă de 3 orî maî mult (3 watţi). Insuşi inventatorul însă, recunoaşte, zice d. Venert, că această lampă nu se poate pune încă în aplicare, căcî se aprinde foarte greŭ.

Conferenţiarul a maî făcut esperimente şi cu *Soba electrică* ca şi cu *Ferul de călcat*.

Cu acest din urmă aparat s'a călcat o batistă mototolită chiar pe scenă, producând în auditoriŭ mare sensaţie si veselie. Nu maî puţin ceî din sală aŭ putut înţelege ce este şi *soba electrică*.

La urmă—şi aceasta de sigur a fost partea cea maî frumoasă a conferinţeî,—s'a tratat despre proprietăţile şi principiile pe carî se basează celebrele raze ale luî Röntgen, *Razele X*. Cu un aparat propriŭ pentru aceasta, D. Venert a arătat asistenţilor cum prin ajutorul acestor raze se pot străbate corpurile cele maî opace, ca lemnul, cartonul, pânza, etc.

Intr'adevăr, simpaticul conferinţiar, obţinând prin acel aparat «razele X», a făcut ca publicul să vadă: cheia, moneda şi lanţul dintr'un portofel închis, oasele şi inelul din chiar mâna conferenţiaruluî, etc., provocând o adâncă mirare printre asistenţi.

Este adevărat, că foarte puţinî aŭ putut vedea cu ochiî preprietăţile aproape supranaturale ale «razelor».

La sfârşit s'aŭ făcut maî multe proiecţiunî cu fotografiî scoase şi obţinute cu ajutorul aparatuluî «Röntgen.»

Vr'o două scrisorî de dragoste, reproduse de aparat, în mărime colosală, pe pânza aşezată în fundul sceneî, aŭ făcut ca sala s'o ducă într'un rîs timp de maî multe minute.

Prin câte-va cuvinte frumoase, mult aplaudatul conferenţiar a încheiat conferinţa sa, zicând că pe viitor damele îşi vor încălzi aparatul de încreţit părul cu electricitate, iar bărbaţiî îşi vor aprinde ţigările tot prin ajutorul vre-unuî aparat electric.

Terminând, d. inginer Venert a fost obiectul unor ovaţiunî cum nu s'a văzut aproape niciodată în sala teatruluî Rali. Felicitările curgeaŭ din toate părţile. Membriî comitetuluî Ateneuluî se întreceaŭ între dînşiî a strânge mâna şi a mulţumi harniculuî inginer, care, prin conferinţa sa, a ridicat şi ajutat nespus de mult Ateneul din localitate.

Cu un cuvînt, maî rar s'a văzut pe tribuna vre-unuî ateneŭ o conferinţă atât de interesantă şi de instructivă.

D. inginer Ion Venert, actualmente administrator şef al docurilor din Brăila, este absolvent al şcoaleî naţionale de podurî din Bucureşti şi are gradul de inginer-şef în cadrele corpuluî technic al Statuluî.

Ca administrator, unde funcţionează de maî mulţi anî, d-sa a adus maî mariî şi reale servicii Docurilor din Brăila. Fiind încă tînăr fiî se prezice un strălucit viitor pe terenul ştiinţific. D-sa a fost trimis de maî multe orî în misiune de guvernul român.

Nu maî puţin a fost remarcat în conferinţa de aseară şi d. inginer Alexandru Dumitrescu, care şi-a făcut studiile la Stuttgart, de unde a luat şi diploma. Ca şi d. Venert, d. Dumitrescu a fost şi el obiectul multor ovaţiunî.

Nu trebue trecut cu vederea şi d. Radu Goorgescu, mecanic electrician al docurilor, care a contribuit şi el oare-cum la o maî excelentă reuşită a acesteî conferinţe ştiinţifice.

Ambiî d-nî ingineriî aŭ anunţat pentru viitor o altă conferinţă «practică» despre «telefon şi telegrafie» în general.

Damon.

A se citi în pagina IV «Gratis la Paris» saŭ noul abonament cu premiî la «Universul».

REZBOIUL

dintre

Anglia şi Transvaal

— Prin poştă —

Ziarul «Diamond Fields Advertiser», din Kimberley, care şi-a urmat publicarea cu toată lipsa de ştirî din lumea din afară, spune vorbind de sêrbătorî:

«Afară de 2—3 locuitorî din oraşul nostru carî aŭ împărtăşit groaznicele lipsurî ale asediuluî din Paris, sunt foarte puţinî carî să fi petrecut saŭ carî doresc să petreacă pe viitor o ast-fel de sêrbătoare de crăciun».

Cecil Rhodes a dat 42 budineî pentru diferitele corpurî de trupe.

* * *

Se zice că o rudă de aproape a luî Steijn, preşedintele Statuluî liber Orange, a plecat în America spre a ţine conferinţe în favoarea celor două Republicî boere.

* * *

Acum două săptămâni un ofiţer englez în lagărul luî Buller a încercat semnalărî eliografice cu Ladysmithul, dar în curând observă că e în comunicaţie cu un boer. Iată curiosul dialog ce s'a ţinut prin eliograf:

Englezul. — Cine eştî?

Boerul.— Puşcaş regal irlandez.

Engl.— Care e numărul regimentuluî vostru?

Boe.— Sunt caporalul Stevens din reg. 18 uzarî.

Engl.— Ce faci?

Boe.—Ladysmith fu luat erî noapte; eŭ am reuşit să fug.

Engl.—Eî, d-ta eştî boer?

Boe.—Da, şi d-ta eştî englez. Unde e Buller?

Engl.— Nu ştiŭ. — Unde e Joubert?

Boe.—S'a dus la Pretoria cu generalul White făcut prizonier.

Engl.—Ce maî face bătrânul Krueger?

Boe.—Foarte bine. Mulţumesc.

Engl.— De ce nu vreţi să ne aşteptaţi? Noî avem baionete bune şi o sută de încărcături de fie-care tun pentru voî. De ne veţi aştepta, D-zeŭ vă va ajuta.

Boe.—De sigur ne va ajuta.

* * *

Ştirea despre prezenţa unor ofiţerî englezî la Neapole am dat-o încă de acum câte-va lunî. Eî, după câte se pare, împlinesc misiunea de a cumpăra catârî, şi aceea de a supraveghia încărcăturile ce se fac pe piroscafele ce pleacă în Africa de Sud.

Sunt la Neapole şi câţi-va politiştî veniţi din Londra, carî exercitează pe sub ascuns o activă supraveghiare asupra încărcăturilor pentru marea Roşie. Cu toate că la Consulatul englez se neagă existenţa acestuî serviciŭ, el a devenit şi maî mare şi asta în urma ştirilor despre cumpărărî de arme făcute la Roma de ofiţerî boerî.

* * *

Dintr'o scrisoare din Iohannesburg se vede că oraşul e liniştit. Numărul locuitorilor rămaşi în oraş se urcă la 20,000. Comerţul şi industriile sunt cu totul părăsite; magazinele însă sunt deschise.

Guvernul transvaalian a luat şi continuă exerciţiul a 8 mine de aur pe un preţ mult maî inferior de cât cel stabilit înainte de întreprinderile industriale. In urma uneî percheziţiî făcute în mine, s'aŭ găsit arme şi muniţiunî în mare cantitate, precum şi alte obiecte ascunse acolo la începutul războiuluî, în vedere că războiul va dura puţin timp.

* * *

Se proîectează a se trimite lordul Rosebery ca înalt comisar în Africa de Sud, spre a instala la loc pe Alfred Milner în Colonia-Cap, unde el a devenit imposibil.

* * *

Se anunţă din Hessa că în fabricele Krupp nu se pregătesc 25,000, ci 45,000 de granate încărcate cu «lyddite», destinate Angliei; lucrările se fac cu cea maî mare iuţeală şi lucrătoriî trebue să lucreze câte 19 ore într'una. Presa germană, care a atacat deja pe Krupp că a primit comenzî pentru Anglia, cere acum ca guvernul să interzică exportarea de articole destinate Angliei în scop de războiŭ.

Serviciul telegrafic

— al ziaruluî «Universul» —

Hamburg, 27 Decembrie.

Compania germană a Africeî de est a primit o depeşă, spunând că pasagerii de pe «Bundesrath» aŭ fost liberaţi.

Washington, 27 Decembrie.

Senatul.—D. Pettigreco propune ca guvernul să fie autorizat ca să ofere intervenirea luî în războiul Transvaaluluî.

Londra, 27 Decembrie.

Generalul White vesteşte din Ladysmith cu data de erî că Boeriî aŭ făcut un atac energic în contra oraşuluî. Câte-va puncte fortificate ale englezilor aŭ fost luate de către boerî, carî aŭ fost respinşî seara. Perderile boerilor sunt maî mariî de cât acelea ale englezilor.

Londra, 27 Decembrie.

Guvernul anunţă formarea unor detaşamente nouî de artilerie, dintre carî unul cu tunurî scurte pentru obuze. Fie-care detaşament va avea treî bateriî.

(Telegramele noastre particulare)

Londra, 28 Decembrie.

Ministerul de războiŭ pregăteşte în mod febril înarmările. Fabrica de tunurî Maxim a primit ordin a fabrica în grabă tunurî cât va putea.

Primul ministru, Lordul Salisbury, are consfătuirî dese asupra chestiuneî secfestrăreî vapoarelor cu contrabandă de războiŭ, precum şi despre censurarea telegramelor dintre Boerî şi alte State.

Noutatea cea maî importantă a zileî este discursul ţinut de lordul Balfour, la Manchester.

Ministrul tesaurului a recunoscut, în discursul sêŭ, că Anglia a început actualul războiŭ fără a fi bine pregătită, dar a adăogat că războiul se va sfârşi cu isbânda definitivă a trupelor engleze.

Emme.

Londra, 28 Decembrie.

Mâine se va imbarca pentru Africa de Sud a opta divisie.

Canoniera «Horrier» a sosit la Aden. Se exercită o mare supraveghere asupra vapoarelor suspecte.

Două ofiţerî austriacî se află pe vaporul «Herzog»; eî sunt înrolaţi în armata boeră.

Emme.

Viena, 28 Decembrie.

O telegramă din Bruxelles spune că Steyn, preşedintele Republiceî Orange, a sfîrşit discursul sêŭ de Anul Noŭ cu următoarele cuvinte: «Sperăm că anul viitor naţiunea africanderilor se va putea bucura de pace, după ce a fost revoltată de duşman, în urma unor persecuţiunî seculare, şi că duşmanul nu va maî fi în stare de a vărsa sânge inocent».

Berthold

* * *

A se citi ultime ştirî cu privire la războiŭ la Ultima Oră.

Cronica agricolă

Chestiunî de economie rurală

(Urmare.—Vezî «Universul» No. 329 şi 344 a. c.)

Concurenţa în producţiune

Orî-ce arendaş caută ca pământul cultivat de el să producă cât maî mult. Grâul pare că este cel maî preferat dintre toate cerealele, pentru că el e în acelaşi timp şi planta cea maî bine aclimatisată pretutindenea, şi producţiunea căruia e mai sigură. Şi de aceea cultura fu continuată, şi se mări din ce în ce o nouă ramură industrială a căreî proprietate era asigurată; cultivatorul american avea acest avantagiŭ asupra cultivatoruluî european, că el nu avea de plătit nicî arendă, nicî impozit, pământul fiindu-î dat în mod gratuit.

Dar Europa care, în vremurile prospere, are grâne în deajuns, avu anotimpurî maî fericite şi atunci ea refusă toate grânele carî i se ofereaŭ numaî pe preţul transportuluî. Ast-fel că, cu toate avantagiile pe carî le avea cultivatorul din Luisiana, el se află în cea maî mare miserie cu o abundenţă de producte cu care nu ştia ce face.

Invăţătura ce trebue să o scoatem din aceste fapte e că arendaşul greşeşte foarte mult când se ocupă numaî cu un fel de producţiune, cea maî repede cea maî productivă şi de care e sigur că o va vinde. Argumentele pe carî se bazează eî, într'adevăr sunt foarte juste; eî se bazează pe marile chiriî pe carî le cere proprietarul; pe mica durată a contractuluî, care-l împiedică de a schimba cultura, adică de a aştepta venitul unor nouî producte, şi, în fine, trebuinţa de a-şi acoperi cheltuelile printr'o recoltă oare-care.

Fineţurile şi vitele

Sunt uniî arendaşî, aceia spre pildă carî se ocupă maî cu seamă cu creşterea vitelor, carî nu cultivă mult pământul; dar trebue să observăm că pământul pe care eî îl închiriază e mult maî nemerit de cât altul pentru această cultură. Şi eî aŭ cu toate acestea să se lupte cu nesiguranţa. De sigur că în contractul lor de închiriere prevederea uneî a doua cosirî figurează ca un câştig sigur, şi cu toate acestea anii secetoşi, atât de favorabili pentru cereale, devin dezastruoşi pentru eî.

Avantagiile arendăreî ca stimulant.

Conclusiunea e că arendarea este de sigur cel maî bun isvor de zel pentru lucrătorul agricol, prin aceea că el se sustrage de la voinţa patronuluî şi prin aceea că el poate, după silinţele, iniţiativa şi cheltuelile sale, să prevadă un câştig maî mare de cât leafa.—*Dar dacă el nu e încurajat, dacă agricultura suferă din această pricină, aceste rele atârnă de alte cauze, printre carî: pretenţiunile marî ale proprietaruluî, sarcinile carî apasă atât de greŭ asupra agricultoruluî, şi maî cu seamă lipsa de credit, atât de trebuincios în anii în carî s'a făcut o rea recoltă.—Iată principalele cauze, carî paralizează pe arendaş în întreprinderile sale.*

O. L.—Piteşti.

Ştirî din streinătate

— Prin poştă —

Ultimele ştirî sosite din Peking arată că situaţia din China e rea. Membriî societăţiî «Pugiliştilor» distrug numeroase sate şi măcelăresc pe creştinii indigenî. Guvernul chinez se sileşte din răsputerî să potolească aceste desordine, dar nu poate restabili liniştea.

Trupele franceze, îngrămădite în peninsula Chang-tşe-Wan, ocupă cele maî bune poziţiunî strategice, aşteptându-se mereŭ la surprize. Populaţia, aţâţată de mandarinî, se arată foarte duşmănoasă.

* * *

Prin cercurile politice din Budapesta se vorbeşte că zilele acestea 'şi va da demisia contele Széchenyi, ministru maghiar pe lângă Impăratul Francisc Iosef. In locul sêŭ se vorbeşte că va fi numit contele Andrassy. Cu ocazia aceasta se va face o remaniere a cabinetuluî maghiar, prin intrarea conteluî Apponyi ca ministru de interne.

* * *

Prinţul Henri d'Orléans a sosit la Monte Carlo. El a declarat că proîectul luî de căsătorie cu prinţesa de Asturia, — sora regeluî Spanieî, Alfons XIII,— n'a reuşit, fiind-că prinţesa a fost cerută în căsătorie de contele de Turin.

* * *

«Hamburger Correspondenz», care 'şi primeşte informaţiile din locurî competente, află că împăratul Wilhelm va sta o săptămână la Paris, cu ocazia expoziţieî. Se dă ca sigură ştirea că împăratul va fi însoţit de o numeroasă suită, în care se vor afla şi maî mulţi miniştri. Impăratul va fi însoţit de împărăteasa şi de prinţul de Coroană.

* * *

Ziarul «Sunday Interocean» din Chicago, publică un lung articol asupra uneî invenţiunî făcute de un locuitor de acolo, anume Louis Gathmain, şi anume un tun şi un proiectil ale căror efecte distrugătoare ar întrece în putere pe toate acelea cunoscute până astă-zî şi carî ar fi menite să revoluţioneze cu totul arta războiuluî.

Mac-Kinley, preşedintele Statelor-Unite, urmăreşte cu cel maî viŭ interes experienţele făcute cu noua armă.

* * *

Ziarele din Paris zic că cheltuelile procuroruluî de la înalta Curte de justiţie în procesul complotuluî sunt evaluate la suma de 50.000 francî. Fiscul a fost însărcinat să confişte bunurile condamnaţilor.

* * *

Lângă Lengenfeldt (Germania) s'aŭ găsit într'una din zilele trecute cadavrele a treî fete. Cea maî mare dintre ele, în vîrstă de 21 anî, a împuşcat întâiŭ pe cele-l'alte două şi apoî s'a sinucis.

Nu se cunoaşte motivul acesteî fapte disperate.

* * *

In şantierele din Kiel se va începe în curênd construirea unuî vapor destinat expediţieî germane la polul Sud.

Acest vas va fi făcut numaî din lemn, va avea lungimea de 46 metri şi lărgimea de 11, va fi aprovisionat cu cărbuni pe timp de 3 anî şi în el vor putea locui 5 învăţaţi, 5 ofiţerî şi vr'o 20 oameni de echipagiŭ.

Cabinele pentru lucrările ştiinţifice se vor afla în mijlocul bastimentuluî; înaintrul vasuluî vor putea şedea 20 câinî polarî.

Luminat cu electricitate, vaporul va fi pus în mişcare orî cu aburî orî cu pânze. El va fi sfârşit la 15 Maî 1901 şi expediţia va pleca pe la sfârşitul luî August, acelaşi an.

* * *

Cercurile bine informate din Berlin şi Viena sunt convinse că împăratul Wilhelm se bucură foarte mult când primeşte ştirî despre sechestrările vapoarelor germane de către englezî în golful Delagoa; căcî această atingere a libertăţeî navigaţiuneî arată nevoia ce o are Germania de o puternică marină de războiŭ, care să apere vasele comerciale.

Impăratul e sigur acum că proiectul sêŭ pentru mărirea floteî germane va fi votat, şi astfel va putea disputa într'o zi Angliei unica-î superioritate: supremaţia eî pe mare.

* * *

Se scrie din New-York: Două companiî de voluntarî aî Statuluî Montana, de curênd reîntorşî din Manilla, aŭ adus cu eî banî de aur şi de argint în valoare de 150 miî de dolarî. Eî aŭ descoperit din întâmplare o comoară îngropată într'o grădină din Calcolan şi închisă într'o mare ladă, şi fie-care luă cât putu. Eî spun că aŭ lăsat încă o bună parte, pe care aŭ îngropat-o într'alt loc, de unde se vor duce să o ia la timp.

* * *

Ministrul de războiŭ italian a decis instituirea unuî pluton de ciclişti pe lângă toate regimentele de infanterie, de bersalierî, geniŭ şi de alpinî.

Această inovaţie va fi un fapt împlinit, îndată ce va fi gata numărul de biciclete necesar.

* * *

In «Deutsche medizinische Wochenschrift», profesorul Grummach ne dă un rezumat general al efectelor terapeutice obţinute până acum prin razele Roentgen. După părerea sa, nu se poate îndoi nimenî de eficacitatea acestor raze în reumatisme, în boalele de piele şi de pêr; însă nu se pot considera ca un remediŭ specific. In contra eficacităţeî lor în tuberculoasele cutanee (lupus) vorbesc experienţele făcute de aproape doui anî asupra diferitelor specii de baccilî şi asupra animalelor infecţioase; între altele, experienţele sunt absolut lipsite de rezultat asupra tuberculoaselor pulmonare în om. Aşa că razele Roentgen ar avea o eficacitate foarte restrânsă în terapie, pe când importanţa lor e mare în diagnostică.

* * *

Un ziar din Temeşvar, ca desmintire a ştireî răspândite de ziarele din Berlin, după care Papa ar fi obosit de a exercita Pontificatul sêŭ, referă cuvintele adresate de Leon XIII către episcopul din Temeşvar, care a asistat la solemnitatea pentru anul sfânt la Roma ca reprezintant al cleruluî superior din Ungaria. Papa ar fi spus episcopuluî.

«Priveşte-mă fiul meŭ! Eŭ nu sunt un bătrân decăzut. Simt destulă forţă în mine spre a guverna încă mult timp Biserica şi a împlini multe opere plăcute luî Dumnezeŭ».

* * *

Un incendiŭ a distrus cu totul micul sat Schoenrueh, lângă istoricul castel de Ambas. Pagubele sunt însemnate; casele eraŭ asigurate în parte. In flăcărî şi-aŭ găsit moartea două copiî. Sunt şi maî mulţi răniţi.

* * *

Castelul conteluî Koloman Zogyeny, din Oldenburg, a fost cu totul distrus de un teribil incendiŭ. Preţioasa pinacotecă şi colecţiune de obiecte de artă ce se afla în castel şi care a fost cu totul prefăcută în cenuşe, era asigurată pentru 1 milion şi jumătate de florinî.

* * *

O deputaţiune a Cercului sf. Ioachim din Roma a oferit Papeî un potir de aur, dar al lucrătorilor italienî. Papa sta pe tron. Contele Caterinni a citit un scurt discurs. Monseniorul Saminatelli a citit discursul Papeî, în care şi-a exprimat dragostea sa pentru clasa lucrătorilor, cărora le-a recomandat de a urma învăţămintele sale. El a promis că a doua zi va celebra slujba servindu-se de acel potir. Apoî a bine-cuvîntat deputaţiunea.

* * *

Se scrie din Bruxelles că Déroulède a plecat prin calea Milan şi Genova spre a se imbarca pentru Spania.

El a declarat că în străinătate nu va vorbi rêŭ despre Franţa.

— In străinătate—ar fi spus el —Loubet nu e Loubet, dar preşedintele Republiceî franceze.

El adaose apoî că va lăsa ca să treacă în linişte periodul Expoziţieî şi apoî va relua lupta.

* * *

Se scrie din Viena că în împrejurimile luî Moedling, un oraşel lângă capitala austriacă şi lângă castelul prinţilor de Lichtenstein, s'a observat un straniŭ fenomen.

E vorba de aşa zisa «Zăpadă neagră», adică înegrită de miî de insecte. Orî-cât de clară ar fi explicaţia acestuî fenomen, totuşi locuitoriî, în superstiţie lor, 'l consideră ca o minune.

UN SFAT PEZI

In contra aprinderiî lămpilor. — Lampa nu trebuie niciodată umplută cu gaz. La fiecare întrebuinţare, fitilul trebuie tăiat şi partea carbonizată înlăturată. La aprins, fitilul nu trebuie ridicat mult. — Când puî fitilul noŭ, îl scoborî ca să se îmbibeze de gaz. Petroleul are cu mult maî puţin miros, dacă puî în lampă o lingură de sare de bucate.

Universul în provincie

(De la coresp. noştri particularî)

— Pe ziua de 27 Decembrie —

Ploeşti

Incendiŭ.— Erî seară, pe la orele 8, un incendiŭ s'a declarat la casele din curtea oficiuluî comunal din piaţa Legumelor. Incendiul ameninţa să ia proporţiî marî dacă nu soseaŭ la vreme pompieriî, carî cu multă muncă aŭ reuşit să-l stingă. Pompieriî, de şi obosiţi, de aci, aŭ fost duşi apoî spre un alt foc din Tabacî, unde ardea niştе fân; localizarea s'a făcut abia după treî ore.

Crimă. — Ion Clinciu era în ceartă cu Costea Minescu, de la o moşioară stăpânită de cel dintâiŭ. In ziua de 25 Decembrie Minescu află că moşia s'a vîndut şi de necaz ia un cuţit cu care pleacă să întâlnească pe adversar.

A doua zi de Crăciun eî se întâlnesc faţă în faţă pe bulevardul Independenţeî şi nicî una, nicî două, Minescu sare asupra luî Clinciu, îl trânteşte cu capul de trotuar şi punându-î mâna în gât, scoate cuţitul şi-l străpunge în coastă. La strigătele victimeî, se strînse o mulţime enormă, dar era prea târziŭ, căcî asasinul pierise. Clinciŭ a fost grabnic transportat acasă.

După spusele doctoruluî, rana nu e gravă şi se crede că bolnavul va fi restabilit peste o săptămână.

Bătae.—Toată lumea ştie că exista un Irod. Eî bine, erî-seară două Irozî întâlnindu-se pe str. Târgovişte, se luară la bătae din cauză că nicî unul nicî altul nu voise să-şi închine steaua. Bătaia luând proporţiî marî, poliţia a crezut de cuviinţă că eî trebue să i se închine Irozii şi drept aceea i-a transportat la cuvenitul Betleem din strada Justiţieî, unde se închină directoruluî poliţieî ca să-î libereze.

Impuşcat.—Iohan Kiş, servitor la «Cooperativă», a împuşcat din greşeală pe un servitor de la restaurantul Busioc. Rana fiind puţin gravă, Kiş a putut să rămâe liber.

Teatru.— Erî seară s-a dat în teatrul «Cooperativeî» o reprezintaţie cu admirabila comedie «Don Vagnistru» de Grigoriŭ. Lume a fost destulă, iar artiştiî şi-aŭ îndeplinit de minune rolurile.

De alt-fel, această frumoasă scenă e singura noastră distracţie; şi talentaţiî noştri artişti ştiŭ să atragă publicul aşa de bine, că sala e încontinuŭ tixită de lume.

Myosotis.

Lucruri din toată lumea

O bandă de hoţi care opreşte un tren.— In ziarul «Araldo» din New-York, cu data de 10 Decembrie trecut, găsim această telegramă din Leavemvort:

«O bandă de hoţi, oprind un tren de pasagerî îndreptat de la St. Louis la Omaha, aŭ intrat în vagonul-lits şi aŭ constrîns pe ceî şeapte pasagerî să se strîngă într'un colţ cu mâinile ridicate.

«Pe când uniî banditi mascaţi şi înarmaţi cu revolvere ţineaŭ în respect pe călătorî, şeful, un om bine îmbrăcat, cu un aspect distins, neapărat de măscî niciî de arme, făcu o minuţioasă percheziţie în buzunare şi în cufere, luând baniî şi obiectele de valoare. Intre ceî jefuiţi e şi Stewart, unul din înaltiî funcţionarî aî linieî, căruia şeful banditilor i-a restituit nu numaî biletul de liber parcurs, dar şi ceasornicul de aur, spunându-î că îl dă ca dar de Crăciun şi ca amintire a acesteî întâlnirî. Hoţiî aŭ luat cinci ceasoarnice, treî inele cu briliant şi 8500 leî în numerar; apoî aŭ dispărut în întunericul nopţeî.

Impuşcarea unuî algerian. — Deună-zî dimineaţa la Biskra, în Algeria, a fost împuşcat un indigen, anume Hadj Abdallah Molkar, supus marocan, condamnat la moarte de consiliul de rêzboiŭ din Constantina, pentru că a asasinat un *spahi*.

Abdallah muri cu mult curagiŭ.

Sosit la locul execuţieî, se adresă către ceî de faţă şi spuse că nu'î părea de loc rêŭ că pierde blestemata luî viaţă. A declarat că a ucis *spahiul* în luptă şi pentru legitimă apărare, şi e încântat de a se duce în paradisul credincioşilor.

Apoî sărută pământul şi aşteptă cu bărbăţie moartea, care fu instantanee.

Descărcătura l'a lăsat mort pe loc.

O alpinistă în Asia. — Doamna Bullock Workman, faimoasa alpinistă engleză, exploreză, de câte-va lunî încoace, însoţită de călăuza Zurbriggen, regiunile muntoase ale Asieî centrale.

La 25 August curagioasa călătoare începu urcarea munteluî Kosev Yünge, ajungând în vêrful luî după foarte marî greutăţi.

Koser Yünge are o înălţime de 21.000 picioare, adică 6400 metri.

Nemulţumită cu acest succes, d-na Bullock a urcat, fără un moment de oboseală, douî alţi munţi, în regiunea Skore La Range, cu o înălţime de aproape 10.000 picioare fie-care.

Vêrfurile acestor douî munţi aŭ fost botezaţi de dînsa, unul cu numele de Muntele Bullock-Workman şi cel-l'alt *Siegfriedhorn*.

O statistică curioasă. — Toţi ştiŭ că englezii şi chiar englezoaicele aŭ dinţii foarte lungî —atât ceî săraci cât şi ceî bogaţi. Dar ceea ce nu se ştie, sunt enormele cantităţi de danturî şi dinţi artificiali carî se fabrică spre a fi trimişi în Anglia.

Un practician foarte cunoscut, James Crichton-Browne, a publicat acum în urmă, asupra acestuî fapt, o statistică foarte sugestivă, din care extragem următoarele rînduri:

«Maî mult de 2 milioane de dinţi artificiali sunt vînduţi în Anglia. Dacă preţuim bucata cu 8 schillings, aceasta ar da o sumă de nu maî puţin de 100 milioane francî, şi sunt multe danturi carî se vînd cu un preţ de patru saŭ cinci orî maî mare de cât cel normal.

«Tara care fabrică cea maî mare cantitate de dinţi artificiali, ne montaţi, este America de Nord. In Statele-Unite se furnisează aproape 4 milioane anual».

Acelaşi medic adaogă că în Anglia dantiştiî introduc aur şi platină în gura clienţilor lor, în valoare de maî bine 5 milioane. Aceştia primesc dinţiî cu culoarea albă de tot, pe când francezii şi americanii preferă culoarea fildeşului.

HAZ

La pension.

In sufragerie, economul se repede la un intern care 'şi şterge cuţitul de faţa meseî.

— Mi se pare că aşa facî la d-ta acasă.

— Oh! nu, d-le; acasă la noî cuţitele sunt curate.

INTAMPLARI
Din Capitală

**